

BELÜGYMINISZTERIUM
Határórség és Belső Karhatalom
Parancsnoksága.

"SZIGORUAN TITKOS!"

Budapest, 1953. november hó 27-én.

1. sz. példány.

Ksz.: 00364/Pk.-1953.sz.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERÉNEK

.30: számu

PARANCSA.

Budapest, 1953. évi november hó 27.-én.

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELVETŐ MINISZTERE NEK

Sz. példány

020. számú

PARANCSA

BUDAPEST, 1953. december 1. n.

Tiszt Elvtársak!

A BM. Határőrség csapatai az 1952/53. kiképzési évben a 055.sz. parancsban megszabott feladatokat alapjában végrehajtották, s a személyi állomány lelkes, odaadó munkája, a Párt és Disz. szervezetek fokozottabb támogatása folytán értek el eredményeket az államhatár őrzésében; a harckészültség emelésében; a személyi állomány nevelésében; a harci és politikai kiképzésben.

A politikai apparátus eredményesen tudatosította Pártunk, a MDP. Központi Vezetősége 1953. június 27-28. határozatát és az ezen alapuló Kormányprogram célkitűzéseit. Növekedett a parancsnokok tekintélye és tevékenyebben veszik ki részüket a pártpolitikai és nevelőmunka irányításából, jobban támaszkodnak a Párt és Disz. szervezetekre. A parancsnokok és politikai szervek a pártpolitikai és nevelőmunkát jobban összekapcsolják a csapatok és alegységek előtt álló feladatokkal, amelynek következtében növekedett a beosztottak harci szelleme és felelőssége a katonai kötelezettségek teljesítésében. Erősödött a politikai-erkölcsi állapot, a fegyelem megszilárdítására irányuló tevékenység, s a Párt és Disz. szervezetek segítségével eredményeket értek el a beosztottak politikai kiképzésében, a személyi állomány politikai öntudatának emelésében.

A személyi állomány többsége megértette Pártunk, Kormányunk határozatait és átérezte annak fontosságát, hogy a rájuk bízott határszakaszt szilárdan kell őrizni, védelmezni. Ennek tudatában keményebben harcoltak az imperialista-titóiista ügynökökkel szemben, melynek következtében csökkent a büntetlen hátsársértések száma. Népünk veszedelmes ellenségeivel, az imperialista ügynökökkel szembeni harcban egyre többen nevelődnek ki bátor, példamutató harcosok, akik szeretett népünkhöz, dicső nagy Pártunkhoz és Kormányunkhoz hűen, önfeláldozóan, sőt, nem egy esetben életüket sem kimélve hősiiesen helytállnak államha-

tárunk őrzésében, védelmében, mint Vida Barna törm., Papp Elek hőr. és még sokan mások, akik az ellenséggel szemben vívott harcban, Hazánk iránti lángoló szeretetnek, a helytállásnak és hősiességnek ragyogó és követendő példáját mutatták fel, gyarapítva ezzel a Határőrség hősi, harcos tradícióját.

A pártpolitikai nevelőmunka következtében fokozódott a személyi állomány felelősségérzete Népköztársaságunk államhatárának őrzésében, parancsnokaink, tisztjeink komoly erőfeszítéseket tettek a meglévő hibák, hiányosságok felszámolására.

Tökéletesedett a parancsnokok vezetőkészsége az egységek, alegységek irányításában. Különösen vonatkozik ez az őrsparancsnokokra, kiknek nagy többsége tisztában van a határőrzés alapelveivel, s azt a gyakorlatban is helyesen alkalmazza. Javult a törzsek összekovácsoltsága, szervezettsége.

A törzsek már aktívabban vesznek részt a személyi állomány kiképzésében és nevelésében, jobban értenek az ügynökök kutatásához és üldözéséhez, az operációk megszervezéséhez; célszerűbben használják fel a rendelkezésre álló erőket és eszközöket.

A tisztek fokozták önképzésüket, már jobban össze tudják kapcsolni a tanultakat a gyakorlati munkájukkal, az elvégzendő feladatukkal. Ennek következtében javult a csapatok harckészültsége, harci összeforrottsága.

A tisztek gyarapították elméleti tudásukat, nőtt a gyakorlati tapasztalatuk és módszertani tudásuk a csapatok kiképzésében, melynek következtében javult a kiképzés állapota. A harcosok általában képesek harcfeladat megoldására, a határsértők kutatására, elfogására.

Bizonyos mértékben fejlődött a felderítő apparátus munkája; a felderítő tisztek nagyobb tapasztalattal rendelkeznek a hátlózeti munkában. Helyenként javult a hazafias lakossággal és az együttműködő szervekkel való munka.

D-en és Ny-on kiépült az őrök és járőrök közötti összeköttetés, mely jelentős segítséget ad államhatárunk őrzésében.

Javult a csapatok és alegységek szabályzatok szerinti rendje és élete. A csapatok és alegységek nagyrésznél erősödött a belrend, a bel- és őrszolgálat. A hadtápszolgálat alapjában biztosította a csapatok és alegységek anyagi ellátását.

Egészséges törekvés, komoly erőfeszítés látszik a tisztek, tiszthelyettesek zöménél és így a szorgalmas, odaadó munka következtében az államhatár őrzésében, a határsértők elleni harcban, a harci és politikai kiképzésben különösen jó eredményt ért el a 2.hór.ker. 1.zj. /:Czukur József av. hdgy. zj.pk.:/, a 4.hór.ker. 4.zj. /:Zseli Gyula av. szds. zj.pk., bár még csak 3 hónapja parancsnoka egységének:/, a 2.hór.ker. 1. őr /:Sörös Boldizsár av.hdgy. őrspk.:/, 4.őr /:Kiss Lajos av.hdgy. őrspk.:/, 7.őr /:Matlák László av.hdgy. őrspk.:/, és a 18. őr /:Deli Sándor av.hdgy. őrspk.:/, a 4.hór.ker. 8. őr /:Bakai László av. hdgy. őrspk.:/ és a 19.őr /:Kecskés József av.hdgy. őrspk.:/, a 6.hór.ker. 12.őr /:Galajda József av.hdgy. őrspk.:/ és a Szentgotthárd-i Fep. /:Juhász István av.hdgy. Fep.pk.:/.

A Határőrség fejlődése azonban még mindig lassu, s az államhatár őrzésében, a személyi állomány kiképzésében és nevelésében, a tisztek, a törzsek és politikai szervek munkájában, az egységek és alegységek harckészültségében még komoly hiányosságok vannak, melyek gátolják további fejlődésünket, amelynek következtében:

A Határőrség személyi állománya az 1952/53. kiképzési évre megszabott feladatokat nem hajtotta maradéktalanul végre.

A leglényegesebb hibák, hiányosságok a következők:

- 1./ A csapatok fegyelmi helyzetében nem következett be döntő javulás. A fegyelmi helyzet továbbra is nyugtalanító, különösen a tisztek fegyelme nem kielégítő. Közülük egyesek

a tiszti rendfokozathoz nem méltó magatartást tanusítanak. A beosztottak előtt, vagy velük együtt követnek el súlyos fegyelmezetlenségeket, gyakran törvénysértéseket, amelyekkel nagymértékben rombolják a csapat, az alegység fegyelmét, a dolgozók és a Határőrség közötti jó viszonyt. A politikai apparátus nem biztosította kellően a kommunisták és Disz. tagok példamutatását a fegyelemben, nem nevelte kellően a személyi állományt a szabályzatok szerinti életre, mely még sok helyen nem vált a katonai élet alapjává. A szabályzatoktól való eltéréseket, könnyítéseket engednek meg, s így nem a szabályzat szerint élnek, cselekednek. Ennek következtében igen magas a rendkívüli események száma, különösen a lerészegedések, botrányos verekedések, önkényes eltávozások.

- 2./ A politikai nevelőmunka nem elég hatékony, nem segíti kellően a csapatok és alegységek előtt álló szolgálati és kiképzési feladatok végrehajtását. A tisztek marxista-leninista kiképzése, a tiszthelyettesek és a legénység politikai kiképzésének eszmei-politikai színvonala alacsony, az eszmei-politikai kiképzésben megtalálhatók a dogmatizmus, az elvontság, a betűragás káros módszerei. A politikai foglalkozások vezetői kevés módszertani tudással rendelkeznek, a felsőbb politikai szervek nem nyújtanak kellő segítséget az e téren meglévő hiányosságok felszámolására. Nem folyik kellő határozottsággal a tisztek általános műveltségének emelése, ezt a munkát sok helyen lebecsülik.

A személyi állománynak hivatástudatra, a Határőrség szeretetére való nevelése még nem kielégítő. Nem elég mélyreható a Hazá, a Párt, a Szovjetunió, a testvéri népi demokráciák és az imperialista elnyomás ellen küzdő népek iránti szeretetre és odaadásra, az ellenség elleni gyűlöletre való nevelés. A politikai szervek nem nevelnek kellően a szolgálat maradéktalan ellátására. Sok helyen elhanyagolják a harcosok, tiszthelyettesek és tisztek kulturális szükségleteinek biztosítását, a kultur- és sport tömegmunkát. Komoly hiányosságok vannak a beosztottokról való gondoskodás és a velük való

bánásmód terén, mert a parancsnokok és a politikai helyettesek egy része nem biztosítja ezen a téren a szabályzatok előírásainak maradéktalan betartását. Igen gyakran bürokratikusán intézik a beosztottak jelentéseit, panaszait, kéréseit.

- 3./ Nagy hiányosság tapasztalható a kádermunkában. Az emberekkel való törődés elhanyagolt. Nem fordítanak kellő gondot a tisztek, tiszthelyettesek problémáinak megoldására, a kádereket feleslegesen és igen gyakran cserélgetik, s a vezényléseknél nem veszik figyelembe az illető körülményeit. Ezek a hibák károsan hatnak ki a határőrizet ellátására. Egyes kerületeknél - a parancsnokok részéről történő bizalmatlanság következtében - a tisztek felelősségérzete alacsonyfoku, elveszítik önbizalmukat feladataik végrehajtásánál. Egyes parancsnokok a szolgálati ut megkerülésével adnak ki intézkedéseket és parancsokat, kérnek jelentéseket, kikapcsolva a vezetésből a közbeeső parancsnokokat.

Hiányosságok vannak a járőrök szolgálatra való felkészítése, a szolgálat ellátása és a járőrök taktikai kiképzése terén, mely különösen megmutatkozik a fegyverhasználat alkalmával, operációk és ügynökökkel való harc esetén.

A személyforgalom ellenőrzése nem kielégítő. Nem tudják biztosítani a határon átutazó személyek tökéletes ellenőrzését, nem keresik, kutatják megfelelő éberséggel és következetességgel a hamis utleveleket és vizumokat.

A felderítő apparátus nem eléggé kezdeményező, célratörő. Nem tárja fel idejében a készülő határsértéseket, nem rendelkezik - a határsértések főirányában - jól kiépített, minőségi hálózattal. Nem kielégítő D-en és Ny-on a külső hálózat. A parancsnokok, különösen a zászlóaljparancsnokok, gyengén ismerik a felderítő munka alapelveit, így azt minőségileg irányítani és ellenőrizni nem tudják.

Egyes csapatoknál és alegységeknél nem folyik szivós, tervszerű és céltudatos munka a helyi lakosságnak a határőrzésbe való bevonására. Elhanyagolják minőségi nevelésüket, sok esetben goromba magatartást tanusítanak velük szemben. Több helyen még a lakosok bántalmazása is előfordult, durván megsértve ezzel a szocialista törvényességet. Gyakori, hogy a dolgozók jogos panaszait nem veszik figyelembe. Igen nagy hiányosság, hogy csaknem minden kerületnél a népi demokráciánkhoz hű nemzetiségi lakossággal való foglalkozást teljesen elhanyagolták, egyes tisztek megbízhatatlanként kezelték, s nem vonták be őket a határőrizetbe. Nem kielégítő az együttműködő szervek bekapcsolása a határőrizetbe. A kapcsolat többnyire csak reprezentatív jellegű.

Allamhatárunk őrzése, ellenőrzése szempontjából a parancsnokok nem használják fel kellően a nyomsávot, azt nem művelik, a megszakításokat nem vizsgálják át, s nem oktatják a nyomsáv jelentőségét a személyi állománnyal.

- 4./ Nincs kielégítő fejlődés a Határőrség szellemében, mert még sok helyen tapasztalható a passzivitás. A csapatok és alegységek gyakran nem elég kezdeményezők, nem tesznek hatásos, megelőző intézkedéseket az ügynökökkel, provokátorokkal szemben. Nem kitartóak a határsértők keresésében, üldözésében. A baráti államok viszonylatában lévő kerületeknél nem harcolnak a parancsnokok a "békés határ" helytelen elméletével szemben. Megfeledkeznek arról és nem is tudatosítják annak fontosságát, hogy a Szovjetunióval, a népi demokratikus államokkal szemben igen komoly becsületbeli kötelezettségeink vannak az államhatár szilárd őrzése tekintetében.

A csapatok és alegységek parancsnokai nem tanulmányozzák rendszeresen és mélyrehatóan a Határőrség tapasztalatait, az ellenség tevékenységét, módszereit, a járőrszolgálat ellátását. Helyzetmegítélésük, elhatározásuk gyakran nem felel meg a várható harc követelményeinek. Általában elhanyagolták a járőrparancsnokok, tiszthelyettesek és tisztek önállóságra

való nevelését, hogy minden egyes harcos, tiszthelyettes és tiszt személyi felelősséget érezzen államhatárunk őrzéséért. A törzsek még nem tudják megfelelően betölteni vezetési feladataikat, tevékenységük lassu és nem megelőző jellegű, nem tudnak bonyolult viszonyok között kifogástalanul működni. Hiányosan ellenőrzik a csapatokat és alegységeket, azokat nem segítik kellően feladataik végrehajtásában. Gyakran a csapatoktól, alegységektől elszakadva dolgoznak.

5./ Nem kielégítő a csapatok és alegységek harckészültsége, az őrsők védelmének műszaki kiépitettsége. Alacsony a riadók begyakorlottsági foka. Egyes parancsnokok és tisztek lebecsülik a harckészültség állandó emelésének jelentőségét, így nincsenek a csapatok és alegységek kellően felkészítve az ellenség provokációs támadásának elhárítására, nincsenek oktattva az ellenség módszereire, az ellenség elleni szivós harcra, a nehézségek leküzdésére. A híradás bonyolult viszonyok között nem tudja biztosítani a gyors és akadálymentes hírváltást, nincs felkészülve harc helyzetben, operációknál az összeköttetés jó megszervezésére és biztosítására.

6./ Parancsnoki és törzskiképzés terén:

A parancsnokok többsége még mindig lebecsüli a tisztek továbbképzését. Elhanyagolják a kiképzés személyes irányítását és ellenőrzését. Sok parancsnok még mindig nem látja, hogy a harcászati kiképzés előfeltétele államhatárunk őrzésének. Alacsony a parancsnoki továbbképzések színvonala. A harcászati és határszolgálatos csoportos foglalkozások nem biztosítják megfelelően a tisztek parancsnoki készségének kifejlődését. Tisztjeink egy részénél bizonyos hézag keletkezett a tudás és a rendfokozat között, amit sürgősen meg kell szüntetni.

Sok távolmaradnak a foglalkozásokról. A hiányzásból eredő elmaradások pótlását a parancsnokok nem követelik meg.

Igen gyenge a tisztek szabályzat ismerete, gyengén ismerik az alapvető harcászati elveket. A tisztek fegyvernemi ismerete sem kielégítő.

Nem ismerik az egyes fegyvernemek, csapatok és alegységek harci szervezését, nem tudnak helyes számvetéseket végrehajtani. Az előadásoknál nem használták fel a szemléltető vázlatokat és oktató falitáblákat.

A törzskiképzés állapota nem kielégítő. Számos tiszt nem ismeri a hadműveleti okmányokat, csapatjelzéseket és rövidítéseket; rajzkészségük alacsonyfoku. Hiányos a tisztek tereptani tudása. Csak gyengén ismerik a térképeket, nem tudnak megfelelően tájékozódni a terepen.

A harcosok és tiszthelyettesek kiképzése terén:

A határszolgálatos kiképzésben komoly hiba, hogy a kerületeknél nem ismerik eléggé a BM.Hör. és BK.Pság. által kiadott rendeleteket, az Ideiglenes Határőrizeti Utasítást, a Határőrség fegyverhasználatát. Nem képeznek súlyt a határszolgálatos kiképzésnél a gyakorlati oktatásra és bemutatásra. Nem fordítanak kellő gondot a határőrök és tiszthelyettesek rendszeres határszolgálatos továbbképzésére, nem használják fel eléggé a határőrizet gazdag és sokoldalú tapasztalatait.

Legtöbb kerületnél elhanyagolták a harcosok és tiszthelyettesek rendszeres továbbképzését, az elmaradt foglalkozásokat nem pótolták.

A Határőrségnél a parancsnokok nem értik meg a tiszthelyettesek helyét és szerepét az egység életében, szolgálatában, kiképzésében, fegyelmi helyzetében. Így a tiszthelyetteseknek nincs kellő tekintélyük, amiért a parancsnokok és politikai szervek felelősek, mert nem támasztanak komoly követelményeket a tiszthelyettesi állománnyal szemben. Elhanyagolják a módszertani foglalkozások megtartását, s ennek következtében a tiszthelyettesek módszertani felkészültsége gyenge. Egyes parancsnokok lebecsülik a tiszthelyettesek szerepét, különösen a harcosok kiképzésében, nevelésében, s nem biztosítják kellően jogaikat, problémáikkal nem foglalkoznak, nem értették meg, hogy a tiszthelyettes a tiszt segítője, a harcosok nevelője, legközvetlenebb előljárója.

Az egyes harcosok kiképzési ideje alatt a parancsnokok elhanyagolták a harcászati foglalkozások alakításának betartását, sok esetben a határőröket a szabályzattól eltérően oktatták. A harcászati foglalkozásokon nem követelik meg kellően az álcázást, a terep kihasználását. Meg kell érteni a harcosoknak, tiszthelyettesek- és tiszteknek, hogy Gőz elvtárs nem halt volna meg a fasiszták gyilkos lövedékétől, ha az álcázás, rejtőzés, s a terep kihasználásának szabályait ismerte és betartotta volna.

Lőkiképzés terén az 1952. évi Őszi Felügyeleti Szemléhez viszonyítva nagyfokú visszaesés tapasztalható. Ez megmutatik abban, hogy a 3.kerület /:Kovacsik őrgy.pk., Szalai őrgy.pol.h.:/, 7.kerület /:Varga őrgy.pk., Ruzsinszki fhdgy.pol.h.:/, 8.kerület /:Dunai őrgy. pk., Bárány fhdgy.pol.h.:/ és az Ő.zj. /:Tózsza szds.pk., Földes fhdgy. pol.h.:/ "Nem megfelelő" eredményt ért el. A parancsnokok nem tettek aktív, gyakorlati intézkedéseket a 055.sz. parancsban előírt "Jó", illetve "Kiváló" követelmények elérésére.

Alapvető hiányosság, hogy a tiszték nagyrésze nem ismeri a Lövészeti Szabályzat általános határozványait, a lögyakorlatok végrehajtásának módszereit. A lögyakorlatokat sok esetben minden előkészület nélkül, a szabályzattól eltérő könyvitésekkel hajtották végre. A hiányos előkészítés miatt a harcosok nem ismerik eléggé a lögyakorlatok követelményeit, alakítását, a tüzelési testhelyzeteket, tüzelési fogásokat és az egyes lőszámok időnorma szerinti végrehajtását. Az oktatás nem a lőkiképzési komplexum szerint folyik, hanem felkészületlenül, csak lövészetet hajtanak végre, melyhez hozzájárul az is, hogy tisztjeink nem tudnak lőni a személyi és gyalogsági fegyverekkel.

Az Alaki Szabályzat betartása terén a tiszték és tiszthelyettesek nagyrésze nem mutat példát. A határőröktől nem követelik meg a szabályzatok előírásait. Nincs meg a kötelező

tiszteletadás és a katonai udvariasság a többi fegyveres testület tagjaival szemben.

A parancsnokok a katonai testnevelési foglalkozások megtartását, főképen a közelharc foglalkozásokat, elhanyagolták, nem követelték meg azok begyekerlését. Nem képezték súlyt a szertorna kiképzésre, amely a határszolgálat ellátásához szükséges állóképesség egyik döntő alapja.

7./ Az anyagi szolgálat nem egy helyen el van szakadva a gyakorlati élettől, nem ismeri eléggé a határőrizet problémáit. A parancsnokok - a Szolgálati Szabályzattal ellentétben - nem éreznek kellő felelősséget az anyagi szolgálatért, azt lebecsülik, s gyengén irányítják.

A hadtápszolgálat tisztjei nem elég kezdeményezők és munkájukban nem eléggé önállóak. Nincsenek megfelelően kiképezve a bonyolult viszonyok közötti működésre.

Egyes parancsnokok a nép vagyonával való pazarlást nem szüntették meg. Az anyagi szolgálat felületesen ismeri a csapatok valódi helyzetét és szükségleteit. A gépjármű szolgálat nem szüntette meg a karbantartás, a javítás hiányosságait és nem folytatott eredményes harcot a gépjármű balesetek megelőzésére.

Mindezen sok hiba és hiányosság következtében, különösen D-en és Ny-on igen magas a büntetlen határsértések száma, s némely kerületnél, mint pl. az 1.ker-nél /:pk-a Csillag József áv.örgy., pol.helyettese Mók József áv.örgy.,:/ és az 5. ker-nél /:pk-a Kanok Győző áv.alez., pol.helyettese Mórócz Győző áv.szds.:/- az elmúlt évhez viszonyítva - visszaesés tapasztalható.

A hibákat, hiányosságokat összegezve megállapítom, hogy a büntetlen határsértések száma, s általában a minden területen megmutató lassu, nem kielégítő fejlődés legfőbb oka abban van, hogy:

- A fegyelmi helyzet alacsony fokon áll, főképen azért, mert a politikai nevelőmunka, a Párt és Disz. szervezetek nem tekin-

tették központi kérdésnek a fegyelem megszilárdítását.

- Az államhatár őrzésében a rendelkezésre álló erők és eszközök nem a leghatásosabban és legcélszerűbben vannak felhasználva elsősorban azért, mert a parancsnokok és törzsek még nem sajátították el a vezetés művészetét.
- A tisztek katonai tudása, - különösen a harcászati tudás - alacsony fokon áll.
- A tiszthelyettesi állomány nem tölti be feladatát és szerepét, nem használják fel őket a tisztek segítőinek az államhatár őrzésében, a személyi állomány nevelésében, a harckészültség fokozásában, a harci és politikai kiképzésben.

Ezt a helyzetet gyökeresen meg kell változtatni. Ennek érdekében az 1953/54. kiképzési év főfeladatát a következőkben határozom meg:

MEG KELL SZILÁRDITANI, EL KELL MELYÍTENI ÉS TOVÁBB KELL FEJLESZTENI EDDIG ELÉRT EREDMÉNYEINKET. TISZTJEINK ELMÉLETI TUDASÁT ÉS GYAKORLATI TAPASZTALATAIT KI KELL SZÉLESÍTENI. MAGASABB SZINVONALRA KELL EMELNI A PARANCSNOKOK ÉS TÖRZSEK SZERVEZÉSI ÉS VEZETÉSI KÉSZSÉGÉT. ENNEK ALAPJÁN LÉNYEGESEN GYORSABB ÜTEMŰ, MINŐSÉGI VÁLTOZÁST KELL ELÉRNI AZ ÁLLAMHATÁR ŐRZÉSÉBEN, A HARC- ÉS POLITIKAI KIKÉPZÉS ÉS HARCKÉSZÜLTSG TERÉN.

Ezért:

- 1./ Magas fokra kell emelni a Határőrség fegyelmi helyzetét, a személyi állomány erkölcsi-politikai színvonalát, ami a további fejlődés legalapvetőbb feltétele.
- 2./ Gyorsabb ütemben kell fejleszteni az államhatár őrizetét, minimalisra kell csökkenteni a büntetlen határsértéseket és provokációkat.
- 3./ A korszerű követelmények színvonalára kell emelni és módszerben egységessé kell tenni a parancsnokok és törzsek vezetési

művészetét, a határőrizet bonyolult viszonyai között.

- 4./ A parancsnokok és törzseik tekintsék döntő feladatuknak a zászlóalj és őrsparancsnokok tudásának elmélyítését, gyakorlati tapasztalataik növelését. Tanítsák meg őket az államhatár őrizetével s a harci kiképzéssel kapcsolatos összes tennivalókra.
- 5./ A tiszthelyettesi állományt erőteljesebben kell felhasználni a határőrizetben, a fegyelem megszilárdításában és a harcok nevelésénél. Minden parancsnok köteles tiszthelyettesi tekintélyét biztosítani, elméleti és gyakorlati tudásuk rendszeres fokozásával.

A kitűzött cél elérésére

M E G P A R A N C S O L O M :

Minden parancsnok tudásának és képességének teljes latbavetésével és fáradhatatlanul harcoljon a megjelölt főfeladat maradéktalan végrehajtásáért és a fennálló hiányosságok megszüntetéséért.

A politikai nevelőmunka terén:

A Belügyminisztérium Határőrség kerületparancsnokai és politikai szervei mozgósítsák az egész személyi állományt a MDP.KV. 1953. júniusi és október 31-i határozatainak, s ennek alapján a kormányprogram maradéktalan végrehajtására. A pártpolitikai és nevelőmunka alapját ezen határozatok, továbbá a SZKP. XIX. Kongresszusának határozatai, Sztálin elvtársnak "A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban" c. zseniális műve képezik.

A parancsnokok és politikai szervek a nevelőmunka minőségi megjavításával, a tisztek fegyelmének gyökeres megváltoztatásával, a szabályzatokban biztosított összes lehetőségek - különösen a jutalmazások és dicséretetek fokozottabb felhasználásával biztosítják az öntudatos, katonai vasfegyelem megszilárdítását. A politikai

szervek fokozott nevelőmunkával, a Párt és Disz. szervezetek segítségével biztosítsák a kommunisták és Disz. tagok példamutatását a fegyelemben. A rendkívüli eseményeket a minimumra kell csökkenteni. A szabályzatok szerinti életet a katonai élet alapjává kell tenni.

Alapvetően meg kell változtatni a személyi állományról való gondoskodást, a beosztottakkal való bánásmódot. A parancsnokok és a politikai szervek szüntelenül biztosítsák a személyi állomány teljes anyagi és kulturális ellátását, lelkiismeretesen tanulmányozzák kéréseiket, panaszait és biztosítsák azok megnyugtató elintézését. Különös figyelmet fordítsanak a tiszték, tiszthelyettesek és családjaik életkörülményeire, anyagi és kulturális ellátottságuk biztosítására.

A Határőrség személyi állományát a Párt és Disz. szervezetek segítségével fokozottabban, harcos kommunista szellemben, hazafiságra, proletárnemzetköziségre kell nevelni. A Politikai Csoportfőnökség biztosítsa, hogy a nevelőmunka tartalmában rendszeresen feldolgozzák haladó nemzeti hagyományainkat, népünknek a szocializmus sikeres építése érdekében kifejtett hősi erőfeszítéseit, harcait, győzelmeit.

A parancsnokok és politikai szervek neveljék a személyi állományt, szüntelenül a Haza, a Párt, a Szovjetunió iránti szeretetre és hűségre, a testvéri népi demokráciák és a felszabadulásukért küzdő népek ügye iránti szolidaritásra. Fokozottabban biztosítsák a személyi állománynak a hivatástudatra, a Határőrség szeretetére nevelését. Állandóan emeljék a beosztottak politikai öntudatát, kommunista éberségét és felelősségét a katonai titkok feltétlen megőrzéséért. A szolgálati kötelességek teljesítésében kitűnt elvtársakat fokozottabban kell jutalmazni és népszerűsíteni, hogy példájuk serkentőleg hasson az egész személyi állományra.

A személyi állományt a dolgozók iránti szeretetre és érdekeik álhatatos védelmezésére, a szocialista törvényesség követelmé-

nyeinek feltétlen betartására és érvényesítésére kell nevelni. Biztosítani kell a területi párt- és tömegszervezetekkel való kapcsolat elmélyítését. Szigorúan fel kell lépni minden törvénytelen ség, a dolgozók érdekeit sértő, a dolgozók és a Határőrség közötti viszonyt romboló magatartás ellen.

A Parancsnokság biztosítsa a baráti államokkal szomszédos kerületeknél a "békés határ" elmélet, a karos megnyugvás hangulatának teljes felszámolását.

A személyi állománynak, elsősorban a tiszteknek meg kell magyarázni nemzetközi kötelezettségeinket, ezen határszakaszok őrzésében. Tudatosítani kell és a gyakorlatban meg kell valósítani, hogy a Határőrség minőségi alakulat, ahol a magyar dolgozók legnőbb, legáldozatkészebb, legbátrabb fiait teljesítenek szolgálatot.

Feltétlen biztosítani kell a tiszti állomány harcos, kommunista szellemének, hivatásszeretetének, felelősségének elmélyítését és megszilárdulását. A tiszteket önmagukkal és alárendeltjeikkel szemben igényességre kell nevelni. A parancsnokok, mint egyszemélyi vezetők, céltudatosabban és aktívabban irányítsák a politikai munkát. A Politikai Csoportfőnökség nyújtson ebben fokozott segítséget.

A parancsnokok és a politikai szervek biztosítsák, hogy a párt-politikai munka szorosan kapcsolódjék a szolgálati és a kiképzési feladatokhoz, hatékonyan segítse azok maradéktalan végrehajtását. A politikai szervek szüntelenül harcoljanak a szolgálatban és a kiképzésben megmutatkozó harcszerűtlenségek és egyéb szabálytalanságok ellen. A politikai osztályok nyújtsanak az őrsparancsnokoknak, politikai helyetteseknek több gyakorlati segítséget munkájukban, emeljék gyakorlati tudásukat.

Biztosítani kell a tisztek rendszeres részvételét a foglalkozásokon és a témák anyagainak alapos, elmélyült tanulmányozását. A tisztek marxista-leninista kiképzésének azt az alapvető célt

kell szolgálnia, hogy elősegítse parancsnoki tevékenységüket. A politikai foglalkozásvezető felkészítésének megjavításával emelni kell a tiszthelyettesi és legénységi állomány politikai kiképzésének színvonalát és politikai tudását.

A politikai nevelés minden területén meg kell szüntetni az elvontságot, a dogmatizmust, a káros magoltatást.

A politikai szervek tevékeny felvilágosító munkával biztosítsák, hogy a személyi állomány rendszeresen tájékozott legyen a nemzetközi és belpolitikai kérdésekben, alaposan ismerje a Párt és Kormányhatározatokat, megértse és hiven kövesse Pártunk és Kormányunk politikáját, a béketábor harcát, világosan lássa és leplezze le az amerikai imperialisták és csatlósáik, a fasiszta titó-banda háborus törekvéseit, aknamunkáját, módszereit, mindent kövessenek el soraik politikai egységének megszilárdításáért. Biztosítani kell a politikai tájékoztatók és tömegpropaganda előadások magas színvonalát a törzsekben és alegységeknél egyaránt.

A parancsnokok és a politikai szervek fordítsanak nagy figyelmet a személyi állomány, különösen a tisztek általános műveltségének emelésére, kulturális szórakozásuk biztosítására.

Határőrzés terén:

Az 1953/54. évben fokozottabb ütemben kell továbbfejleszteni, erősíteni Népköztársaságunk államhatárának őrzését, védelmét. Alhatatosabb harcot kell folytatni a büntetlen határsértések és provokációk megszüntetéséért. Az 1954. év végére el kell érni, hogy a büntetlen határsértések minimálisra csökkenjenek, s többségben legyenek az olyan őrsők, ahol nem történt büntetlen határsértés. Meg kell szüntetni a provokációkkal szemben tanúsított passzív magatartást. Minden eszközzel meg kell akadályozni a szégyenteljes büntetlen provokációkat. Ugyanakkor szigorúan be kell tartani saját beosztottaink részéről is a határ sérthetlenségét.

A parancsnokok és tisztek kötelességévé teszem a határőrizet állandó tanulmányozását, értékelését, az ellenség módszereinek megismerését. Minden parancsnoknak és tisztnek határszolgálatos tudását olyan magas fokra kell emelni, hogy képes legyen a rábizott csapatot, alegységet kiválóan irányítani, vezetni. Erőteljes harcot kell folytatni és meg kell szüntetni a szolgálat megszervezésében és ellátásában meglévő sablonosságot.

A Határőrség és Belső Karhatalom Parancsnokság, a kerületek törzsei tekintsék központi feladatnak a zászlóaljok, őrsök segítését.

Meg kell indítani a "Kiváló őrsök" megteremtéséért folyó mozgalmat, melyre vonatkozóan 1954. 1. 1-ig a BM. Hór. és BK.Pság-a konkrét tervet dolgozzon ki.

Vegyenek határozott irányt a minőségi ellenőrzés megvalósítására. Ennek érdekében a Határőrség és Belső Karhatalom Parancsnokság havonta két bizottsági ellenőrzést köteles végrehajtani 6-6 napos időtartammal. A kerületek havonta öt 3-4 napos bizottsági ellenőrzést tartsanak alegységeiknél. A zászlóaljok csapattisztszei 15 napot kötelesek gyakorlati segítségnyújtás céljából az őrsökön tartózkodni. Az alparancsnokokat önálló, felelősségteljes munkára kell nevelni.

A határszolgálat feszeőbb irányítása érdekében a kerületek és zászlóaljok törzseinél a határhelyzet kiértékelésére, az elhatározás meghozatalára rendszeresen hadműveleti /:törzs:/ értekezleteket kell tartani. Meg kell szüntetni a zj-ak kikapcsolását a határőrizet irányításából, mel kell számolni azt az állapotot, hogy a határőrizetre és a más szolgálati ténykedésre vonatkozó parancsokat, utasításokat, a zj-ak megkerülésével adjanak ki az őrsökre.

Fejlesztteni és tökéletesíteni kell a határőr csapatok és alegységek munkáját, a tisztek, parancsnokok vezetési készségét az operációk levezetésében, a betört ellenséges csoportok

felszámolásában. A járőröket meg kell tanítani a szolgálat éber ellátására, a harcszerű mozgásra, álcázásra, a nyomsáv helyes kiértékelésére, a műszaki zár ellenőrzésére, operációkban való működésre. Fel kell készíteni a járőröket a provokátorok, az ügynökök elleni harcra.

A felderítést tovább kell erősíteni. Fokozni kell a határővezetben, de elsősorban a főirányokban a minőségi ügynökök hálózatának építését, meg kell javítani a határon túli felderítő munkát, végre kell hajtani a megfelelő határon túli ügynökök helyes, céltudatos kiválasztását és telepítését. A felderítés főfeladata a büntetlen határsértések megakadályozása, a készülő határsértések felfedése legyen. A parancsnokok irányítsák és ellenőrizzék a felderítést. A felderítő munka minőségi irányítása és ellenőrzése céljából a parancsnokok részére a továbbképzés keretében operatív előadásokat kell tartani.

A híradás fejlesztése terén 1954-ben el kell érni, hogy a BM. Hór. és BK.Pság-nak minden kerülettel távbeszélő összeköttetése legyen. E-on és K-en a kerülettől - a zászlóaljjon keresztül - az őrsökig közvetlen távbeszélő összeköttetést kell biztosítani. A távbeszélgetést D-en és Ny-on járőríg, E-on és K-en őrsíg bezárólag kell biztosítani. 1954-ben biztosítani kell a rádióhíradást, D-en és Ny-on őrsíg, E-on és K-en zászlóaljakig bezárólag. Létre kell hozni a Hór. és BK.Pság. részére egy mozgó hír.központot.

A kerületparancsnokok szüntessék meg a nyomsávon meglévő szakadásokat. Végezzék el a folyók, patakok megbízható lezárását 1954. február 15-ig.

Erősíteni kell a helyi lakossággal való kapcsolatot, a helyi lakosság bevonását a határőrizetbe. A népi demokráciánkhoz hű nemzetiségi lakosságot széles mértékben be kell vonni a határ őrizetbe; a nemzetiségi lakossághoz való helytelen viszony ellen éles harcot kell folytatni. Az erre vonatkozó tervet a Pol.Csfseg. 1953. 12.15-ig dolgozza ki. Meg kell javítani a hazafias csoportok

minőségét, számát, el kell érni, hogy a főirányokban a határővezet egész mélységében - ut és vasuti csomópontok területén is - minőségi hazafias csoportok működjenek. A hazafias csoportok segítségét jobban meg kell becsülni, fokozottabban kell őket jutalmazni.

A határszolgálat ellátásának elvi alapjául szolgáló Ideiglenes Határőrizeti Utasítást a gyakorlati tapasztalatok alapján 1954. 3.1-ig át kell dolgozni és el kell látni vele az illetékes parancsnokokat. 1954. 7.1-re ki kell dolgozni a törzsek részére a Törzsszolgálati Utasítást és ki kell adni a csapatoknak.

Rendet kell teremteni a határővezet ellenőrzésében. A kerületek és zászlóaljok mélységi járőrök beállításával, a területen működő rendőrség bevonásával ellenőrizték a határővezeten belüli személyforgalmat. A Határőrség és Rendőrség között a határővezeten belül együttműködési tervet kell készíteni.

A csapatok szolgálati kutyákkal való ellátását tovább kell fejleszteni. Az 1953/54. kik. évben el kell érni, hogy minden D-i és Ny-i őrsön egy-egy, a főirányokban lévő őrsökön pedig két-két nyomozókutya legyen. A baráti államok viszonylatában lévő kerületek és zászlóaljok részére 2-2 nyomozókutyát kell biztosítani. Ennek érdekében meg kell javítani a szolgálati kutyák kiképzését, bővíteni kell a szolgálati kutyák iskoláját.

Emelni kell a Fep-ok és utlevélkezelők szakmai képzettségét és általános műveltségét. A Belügyminisztérium Operatív Technikai Osztálya nyújtson segítséget a szakmai képzettség növelésében és oktatás céljára adja ki a birtokában lévő hamisítványok másolatát. Meg kell szervezni a parancsnokok és utlevélkezelők idegen nyelvtanulását a határviszonylatnak megfelelően úgy, hogy 1954. év végére a szolgálat ellátásához szükséges alapfoku nyelvtudást elsajátítsák.

A Fep-okat el kell látni korszerű ellenőrzési eszközökkel. 1954. 1.1-ig meg kell szervezni a BM. és K.M. Utlevél osztály, valamint

a BM.Hór. és BK.Pság. között a legszigorubb együttműködést. Az ellenséges államok hajóinak kíséretét és a határvizek ellenőrzését meg kell szilárdítani. Meg kell akadályozni a vizen elkövetett határsértések és ügynöki anyagok továbbítását.

Harckészültség terén:

Gyökeresen meg kell javítani a harckészültséget. El kell érni, hogy a csapatok és alegységek törzsei, tartalékai az előirt időnormán belül végre tudják hajtani a riadókat. Minden alegységnél és törzsnél gyakorolni kell a riadókat.

Havonta egy harckészültségi riadót, egy laktanyavédelmi riadót és egy razzia riadót kell végrehajtani. A riadókat felváltva éjjel és nappal kell gyakorolni.

Gyakorolni kell D-en a támpontok megszállását. E célból a Határőrség és Belső Karhatalom Parancsnokság törzse 1954. január 1-ig dolgozza ki a támpontok megszállásának rendjét és ennek alapján a D-i kerületek és alegységek havonta egy alkalommal hajtsák végre a támpontok megszállását.

Meg kell szervezni a támpontok folyamatos javítását és karbantartását, hogy bármely pillanatban - harckész állapotban - rendelkezésre álljanak.

Minden bizottsági ellenőrzésnél ellenőrizni kell a csapatok harckészültségét, a riadók végrehajtását, begyakorlottsági fokát, a karhatalmi lőszer feltöltöttségét és állapotát. A Határőrség és Belső Karhatalom Parancsnokság törzse 1954. évben háromszor hajtsaon végre ellenőrzést, kizárólag a harckészültség alapos felmérése céljából.

Harckész állapotba kell helyezni a Határőrség és Belső Karhatalom Parancsnokság törzsét is. E célból 1954. január 1-ig felül kell vizsgálni és át kell dolgozni a Parancsnokság riadótervét.

A Néphadsereggel való együttműködés terén mutatkozó lazaságot meg kell szüntetni. Minden együttműködésre utalt kerület az együttműködő honvéd alakulattal együttesen 1953. december 25-ig dolgozza ki az 1954. évre szóló együttműködési tervet és jóváhagyásra terjessze fel a Határőrség és Belső Karhatalom Parancsnokságra.

Kiképzés terén:

Az 1953/54. kiképzési évben tovább kell fejleszteni az elmúlt év eredményeit, különös gondot fordítva a harcászati, lökiképzés és határszolgálatos kiképzés emelésére. A parancsnokok és törzsek még alaposabban és mélyrehatóbban tanulmányozzák a szovjet harcászati és határőrizeti elveket, a Nagy Honvédő Háború tapasztalatait és sajátítsák el a csapatok harcának korszerű vezetését.

A tiszti kiképzés és a törzsek kiképzése terén:

Az 1952/53. kik. év harcászati anyagának alapos, részletekbemenő átismétlésével el kell érni, hogy a tiszti állomány kirogástalanul elsajátítsa:

- tábori típusu megerősített állásvédelem általános elveit, a védelem megszervezését és a védelmi harc vezetését;
- a tábori típusu megerősített állások áttörésének általános elveit, a támadás megszervezését és a támadó harc vezetését.

Alaposabbá kell tenni a tisztek harcászati ismereteit. A szabályzatok rendszeres tanulmányozásával sajátítsák el az alapvető harcászati elveket. A minőségi elsajátítás céljából a foglalkozásokon a szemléltető vázlatokat és oktató falitáblákat széleskörűen kell alkalmazni.

Meg kell javítani a tisztek fegyvernemi kiképzését. A parancsnokok és törzsek sajátítsák el az együttműködő fegyvernemek feladatait,

szervezését, harci sajátosságait. Fokozni kell a tisztek és törzsek terepteni felkészültségét. Minden tisztnak meg kell ismernie a térképet, el kell sajátítani a terepen való tájékozódást és mozgást térkép és tájoló segítségével.

Tovább kell fokozni a tisztek határszolgálatos tudását. Csoportos foglalkozások és törzshadijátékok levezetésével el kell érni, hogy a törzsek, mint a parancsnokok vezető szervei, jól tudjanak működni. Emelni kell a törzsbe beosztott tisztek tudását, szervezőképességét, törzskulturáját. A parancsnokok tanítsák meg beosztott tisztjeiket egyéni fegyverükkel löni.

Harcosok és tiszthelyettesek kiképzése:

A csapatok határszolgálatos kiképzésének megjavítása céljából a Belügyminisztérium Határőrség és Belső Karhatalom Parancsnokság törzse, valamint a kerületparancsnokságok, a határőrizet tapasztalatait kiképzési célra, a csapatoknak adják ki. Minden parancsnok felelős, hogy beosztott tisztjei, tiszthelyettesei az Ideiglenes Határőrizeti Utasítást és a határőrizettel kapcsolatos alapvető rendeleteket elsajátítsák és azok szerint folytassák a kiképzést.

Nagyobb gondot kell fordítani a határőrök kiképzésénél a határsértők elleni harc taktikájára, a határsértők kutatásának, elfogásának, megsemmisítésének módszerére. Tovább kell tökéletesíteni a járőrök és járőr csoportok kiképzését a határsértők elfogásában és a provokációk elhárításában. A határszolgálatos kiképzést csak tisztek vezethetik.

A határőrök kiképzésében a harcászati kiképzést alapvető kiképzési ágnak kell tekinteni. A harcászati kiképzésnél az egyes harcos kiképzésére és a harcászati-aleki foglalkozásokra kell súlyt képezni. A harcászati kiképzést gyakorlatiassá kell tenni. A foglalkozásokon a harc helyzetnek megfelelő követelményeket kell támasztani. A kötelékkiképzést a parancsnokok személyesen kötelesek vezetni és a harcászati kiképzés 30 %-át éjszaka is végre kell hajtani.

A foglalkozásokat alaposan elő kell készíteni, ezért a tiszthelyetteseknek rendszeresen módszertani segítséget kell adni. A tisztek rajpk-i kiképzését a kiképzés kezdetétől folyamatosá kell tenni.

A lökiképzést az 1953/54. kik. évben továbbra is - döntő kiképzési ágnak kell tekinteni. Az előirt lögyakorlatok végrehajtásánál szigoruan meg kell követelni a Lövészeti Szabályzat előírásainak betartását, attól való legkisebb eltérést, vagy a lögyakorlatok végrehajtásánál a könnyítés megengedését a szabályzatok durva megsértésének a Határőrség hadrafoghatóságát, harckészültségét akadályozó mulasztásnak kell tekinteni.

Az alegységek lövészetét csak a felkészülés ellenőrzése után szabad engedélyezni. A zj.pk-ok és kerület törzsek kötelesek a felkészülést minden alegységnél ellenőrizni és minden második hónap utolsó szombatján ellenőrző lövészetet tartani. Az ellenőrző lövészet eredményeit jkv-ben rögzítve a BM.Hőr. és BK.Pság-nak kell felterjeszteni.

A tiszti és tiszthelyettesi állományt a Lövészeti Szabályzat általános részeiből folyamatosan le kell vizsgáztatni.

A lökiképzésnél külön súlyt kell helyezni a határőrizet kiváló ellátását biztosító lögyakorlatokra. A kiképzési év végére a BM. Hőr. alakulatai lökiképzésből "Jó" és "Kiváló" eredményt érjenek el. A löeredmények fokozása céljából az 1953/54. kik. évben löversenyeket kell rendezni.

Műszaki kiképzés terén el kell érni, hogy minden harcos a megadott időnormákon belül helyesen tudja végrehajtani az egyes harcos műszaki kötelmeit.

Minden harcosal el kell sajátíttatni a gázálarc használatát és a gázzal szennyezett terep áthidalását, segédeszközökkel. Állandó gyakorlással biztosítani kell, hogy a harcosok az 1953/54. kik. év végére 5 óra hosszat tudjanak egyfolytában gázálarcban tartózkodni.

Meg kell valósítani a Belügyminisztérium Határőrség csapatainál a szabályzat szerinti életet, a Szolgálati Szabályzatban rögzített határozványoknak a gyakorlati életbenvaló szigorú betartását.

Meg kell javítani a testnevelés és közelharckiképzést, külö-

nős sullyal a szertorna kiképzést.

Állományfegyelem terén:

Szigoruan be kell tartani az állományfegyelmet. Csak az állománytáblázatban meghatározott beosztási helyeken lehetnek harcosok. Az őrsök maximális feltöltése után lehet csak a kerület és zj.törzseket feltölteni. A személyi állomány felesleges, indokolatlan mozgását megtiltom. A tisztek és tiszthelyettesek vezényletésénél, áthelyezésénél - rendkívüli eset kivételével - a Hőr. és Bkh.Pság. a kerületparancsnokok javaslatát minden esetben vegye figyelembe.

Anyagi szolgálat terén:

A parancsnokok sajátítsák el mindazokat a szabályzatokat, amelyeknek ismerete szükséges ahhoz, hogy az anyagi szolgálatot megfelelően irányítani tudják.

A htp. szerveket idejében tájékoztassák a csapatok előtt álló feladatokról, hogy annak anyagi megalapozását biztosítani tudják. Ne engedjék meg, hogy a Határőrség tulajdonát képező gépjárműveket, lovakat és egyéb anyagokat magáncélra használjanak fel. Erélyesebb harcot kell folytatni a pazarlás ellen, s meg kell szüntetni a gépkocsi baleseteket.

A htp. tisztjei sajátítsák el a csapatok anyagi ellátottságának folyamatos biztosítását, bonyolult viszonyok között.

Ezekben határozom meg a BM.Határőrség feladatait az 1953/54. kiképzési évben.

Tiszt Elvtársak!

Az előttünk álló feladatok nem könnyűek, de megvalósításuk feltételei biztosítva vannak. Pártunk és Kormányunk joggal elvárja Önöktől, hogy a hibákat gyökerestől számolják fel,

gyorsan és lényegesen magasabb fokra emeljék csapataik harc-
értékét. Munkánkban Pártunk, Kormányunk és dolgozó népünk
minden segítséget megad. Feladataink végrehajtását megkönnyí-
ti a hatalmas Szovjetunió támogatása. ✕.

A tisztikar, a törzsek, a politikai szervek és a Határőrség
teljes személyi állománya, a Párt és Disz. szervezetek foko-
zott támogatásával, fokozottabb erő kifejtéssel, önfeláldozó-
an, következetesen harcoljanak a parancsban foglaltak mara-
déktalan végrehajtásáért, Határőrségünk ütőképességének növe-
léséért, szeretett Hazánk szent határainak sérthetlenségé-
ért.

Jelen parancsom kihirdetésére, tanulmányozására és feldolgo-
zására a Belügyminisztérium Határőrség és Belső Karhatalom
Parancsnoka intézkedjen.

Gerő Ernő

GERŐ ERNŐ

a Magyar Népköztársaság

Belügyminisztere. *h. helyet 8*